

Školní psychologie

Mgr. Alice Vašáková
pro FSS MU Brno

Čemu se budeme věnovat

- Školní poradenské pracoviště - psycholog jako člen týmu
- Kontext působení ŠP ve škole
- Profesionální kompetence ŠP
- Konkrétní aktivity psychologa ve škole-poskytování služeb žákům, rodičům, učitelům
- Spolupráce psychologa s vnějším světem (ostatní odborníci, OSPOD, spolupracující organizace)
- Psycholog ve službách systému-výhody a rizika

Plán prvního setkání

Školní poradenské pracoviště

- (Sebe)pojetí ŠP jako týmového poradenského pracovníka
- Psycholog mezi pedagogy - limity a výhody
- Role a náplně práce poradenských pracovníků ve škole
- Plánování a koordinace poradenských aktivit ve škole

Školní psycholog jako exot ve škole

- Neobvyklost profese v českém školství
- Předsudky a předpoklady na straně školy
- Očekávání učitelů
- Rizika a jejich minimalizace

Školní poradenské pracoviště

- pojem **školní poradenské pracoviště** se poprvé objevil v roce 1999 v Metodickém listu MŠMT k poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních
- školní poradenská pracoviště vznikala ve školách nesystémově, především v rámci projektů VIP, RAMPS a jiných-regionálních
- velký důraz byl většinou kladen na roli školních psychologů a školních speciálních pedagogů
- Výstupem z projektů je několik tematicky souvisejících metodik, které se týkají práce poradenských pracovišť
- **do školské legislativy se pojem ŠPP dostává až v souvislosti s inkluzí/společným vzděláváním**

- zákony, vyhlášky a metodické pokyny vymezují rámec pro poskytování poradenských služeb – rámec se dá aplikovat na každé škole jinak, **každá škola si musí vytvořit vlastní funkční model poradenských služeb podle svých potřeb a specifik – každý poradenský pracovník tedy může jeho podobu aktivně ovlivnit**
- základní zákonná norma ,věnovaná poradenským službám, je **vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních v platném znění – poslední novela (197/2016) platí od 1. 9. 2016**
- nově se v ní objevuje pojem **školní poradenské pracoviště**
- vyhláška vymezuje, **kdo** poradenské služby ve školství poskytuje, **komu** je poskytuje, **co** je jejich obsahem a jaké jsou standardní činnosti jednotlivých subjektů

Z vyhlášky č. 197/2016 o poskytování poradenských služeb ve
školách a školských zařízeních
§ 7 – Škola

Ředitel základní, střední a vyšší odborné školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole **školním poradenským pracovištěm, ve kterém působí zpravidla výchovný poradce a školní metodik prevence, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně dalšími pedagogickými pracovníky školy.** Poskytování poradenských služeb ve škole **může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem.**

Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené na:

- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření
- prevenci školní neúspěšnosti
- kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění
- podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami
- podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

- průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení
- včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů
- předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace
- průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou
- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy

- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními

Škola zpracovává a uskutečňuje program poradenských služeb ve škole, který zahrnuje popis činností a vymezení odpovědnosti pedagogických pracovníků uvedených v odstavci 1, preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování

Pedagogičtí pracovníci uvedení v odstavci 1 se podílejí na zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, poskytují součinnost ŠPZ a spolupracují s orgány veřejné moci za účelem ochrany práv žáků

Poradenští pracovníci ve školách

- **Výchovný poradce**
- **Metodik prevence**
- Školní speciální pedagog (ve školách tradičně nejčastěji zaměřený na oblast poruch učení, situace v souvislosti s inkluzí si žádá rozšíření jeho kompetencí)
- Dle specifik školy mohou tým doplnit i další pracovníci, např. sociální pedagog, sociální pracovník apod. – ti ale nejsou jako porad. pracovníci legislativně ukotveni

Je-li ve škole zaměstnán školní psycholog, je to mezi poradenskými pracovníky jediný NE-PEDAGOG, jeho pozice je velmi specifická (výhody i rizika)

„Náplň práce“ poradenských pracovníků ve škole

- Je vymezena standardy, závaznými pro všechny, kdo ve školství poskytují poradenské služby (standard=vymezení, ohraničení kompetencí-není totožný s náplní práce)
- Týkají se škol a školských poradenských zařízení (pedagogicko psychologické poradny, speciální pedagogická centra)
- Jaký je principiální rozdíl ve službách, poskytovaných ve školách a ve ŠPZ?
- Pojďme k poradenským pracovníkům ve školách-jaké služby vlastně mohou poskytovat?

Shrnutí, diskuse

- Školní psycholog je člen týmu poradenských pracovníků školy-kooperuje a buduje
- Jedná se o mezioborovou spolupráci
- Pro efektivní spolupráci je vhodné, aby se orientoval v pedagogické tematice (riziko mimozemšťana za zavřenými dveřmi)
- Je třeba počítat s tím, že na mnoho školních jevů bude mít diametrálně odlišný pohled
- Jeho práce je vymezena především školskými legislativními mantinely